

Domácí úkol č.1

Max Weber, Sociologie náboženství

Cit.: ".....přesto si bohatí ke své blaženosti rozhodně přejí rozdávat almužnu, takže chudí jsou v církvi přímo jakýmsi nepostradatelným "stavem".Podobně se za nábožensky hodnotné objekty etických činů nabízejí nemocní, vdovy a sirotci"(str.315).

Jakoby nám autor touto provokativní formulací vložil do citovaného textu myšlenkové "zastávky na znamení".

Jestliže každý prvek etického sociálního jednání (v tomto případě solidarita) je v praktické existenci udržován neustálou interakcí, potom můžeme hovořit o udržení "funkční" solidarity jen za neustálého probíhajícího vztahu chudý/bohatý. Úvodní věty Maxe Webera ovšem obsahují další rozměr, a tím je vlastní historický vývoj solidarity. Pokud bychom se podívali na "anatomii" solidarity například u australského domorodého kmene, jako nositele prapůvodních hodnot etických prvků, asi bychom zjistili, že hlavním a celým popudem k solidaritě je interní citový prožitek bez vnější sociální vazby - celek se stal atributem. Interakce jež solidaritu udržuje, probíhá jen v osobní rovině (představitost, instinkt atd.). V dnešní společnosti je ale zčásti solidarita nositelkou i jiných motivů. Atributů jež vedou k vlastnímu skutku je nezdědka mnohem více a s vlastním etickým jednáním nemusí mít nic společného. V této transformaci do hry vstupuje pragmatické uvažování. Zmínění australští domorodci jistě neznali slova zkombinovaná do výroku "jsem ti zavázán". Emoce jsou ve vztahu k solidaritě jednosměrné (stěží bude někdo cítit nenávisť k člověku v nouzi), ale jednání rozumové tuto jistotu postrádá. Otázkou není jen, zda-li některé naše motivy nečiní solidaritu domečkem z karet, ale jestli u zrodu našeho pojetí některých etických kategorií nestojí v úvodu zmiňovaná církev. Nemá právě ona velkou zásluhu na nebezpečném ".....když....., tak....."?